

Predslov

„Prosím Vás, čo to vysielajú? Už chvíľu počúvam, a vobec ničomu nerozumiem.“

„Ale, pán profesor, to je predsa polhodinka pre deti.“

Tieto skriptá, obsahujúce príklady k neurčitému a určitému (Riemannovmu) integrálu, číselným radom a postupnostiam a radom funkcií jednej premennej, sú zostavené podľa rovnakých zásad ako CVIČENIA Z MATEMATICKEJ ANALÝZY I, na ktoré nadväzujú. Na jednotlivé príklady sa budeme odvolávať ich číslom, pri odvolávaní sa na príklad z CVIČENÍ Z MATEMATICKEJ ANALÝZY I bude pred jeho číslom číslica I; teda pr. 41.3 označuje tretiu úlohu príkladu 41 v týchto skriptách, pr. I.41.3 tretiu úlohu príkladu 41 z CVIČENÍ Z MATEMATICKEJ ANALÝZY I.

Našu predstavu o používaní takejto zbierky úloh sme vyložili v predslove k CVIČENIAM Z MATEMATICKEJ ANALÝZY I; zostala nezmenená a dopĺňame ju len dvoma zásadami, jednou na utíšenie hnevú zúriacich, druhou na ochladenie nadšenia jasajúcich:

1. Ak Vám vyšiel iný výsledok, než je uvedený vzadu, neznamená to, že ten Váš je nesprávny.
2. Ak Vám vyšiel rovnaký výsledok ako je uvedený vzadu, neznamená to, že ten Váš je správny.

Chceme tým povedať, že za kritérium správnosti výsledku nepovažujeme jeho zhodu s výsledkom uvedeným v poslednej časti skrípt (kam sa iste dostali rôzne chyby a nepresnosti), ale jeho overenie či už „skúškou správnosti“ (ak sa pri výpočte postupovalo „hlava nehlava“) alebo zdôvodnením korektnosti jednotlivých krokov riešenia.

Ďakujeme všetkým, ktorí prispeli k dotvoreniu rukopisu týchto skrípt: recenzentom doc. RNDr. Igorovi Bockovi, CSc. a doc. RNDr. Jozefovi Venckovi, CSc., ďalej RNDr. Ivete Kundracikovej a Ing. Jiřímu Kubáčkovi, CSc. Za pomoc pri príprave predlôh pre tlač sme zaviazaní RNDr. Jane Chlebíkovej.

A napokon jedno skromné želanie: Na Demidovičovu zbierku úloh reagovala kedysi istá študentka precítaným výkrikom: „Dvoch matematikov by som zavraždila: Lagrangea a Demidoviča!“ Kiež by sa tieto skriptá dočkali aspoň takej odozvy.

Obsah

1 Neurčitý integrál	7
1.1 Definícia primitívnej funkcie a neurčitého integrálu. Základné metódy integrovania	7
1.1.1 Definícia primitívnej funkcie a neurčitého integrálu. Metóda rozkladu	7
1.1.2 Metóda substitúcie	10
1.1.3 Metóda per partes	14
1.1.4 Rekurentné vztahy. Metóda neurčitých koeficientov	17
1.2 Integrovanie racionálnych funkcií	18
1.3 Integrovanie niektorých iracionálnych funkcií	24
1.4 Integrovanie niektorých goniometrických funkcií	31
1.5 Ďalšie príklady	36
2 Riemannov určitý integrál	40
2.1 Definícia a základné vlastnosti	40
2.2 Výpočet určitého integrálu pomocou neurčitého	45
2.3 Integrál ako funkcia hornej (dolnej) hranice	54
2.4 Vety o strednej hodnote	56
2.5 Niektoré aplikácie Riemannovho určitého integrálu	59
2.6 Ďalšie príklady	64
3 Číselné rady	71
3.1 Základné pojmy	71
3.2 Rady s nezápornými (nekladnými) členmi	73
3.3 Absolútne a relatívne konvergentné rady	83
3.4 Cauchyho súčin radov	90
3.5 Ďalšie príklady	91
4 Postupnosti a rady funkcií	97
4.1 Bodová a rovnomerňa konvergencia postupností a radov funkcií	97
4.2 Niektoré vlastnosti rovnomerne konvergentných postupností a radov funkcií	107
4.3 Mocninové rady	113
4.3.1 Polomer a interval konvergencie mocninového radu. Základné vlastnosti mocninových radov	113
4.3.2 Taylorove rady	120
4.4 Niektoré výpočty pomocou radov	125
4.5 Ďalšie príklady	129
Dodatok. Krivky a funkcie dané parametricky	137
Riešenia, návody, poznámky	152
Literatúra	251

Literatúra

- [1] BARNOVSKÁ, M., SMÍTALOVÁ, K.: Matematická analýza III. Skriptum. Bratislava, UK 1989.
- [2] BECKENBACH, E., BELLMAN, R.: Neravenstva. Moskva. Mir 1965.
- [3] BERMAN, G. N.: Zbierka úloh z matematickej analýzy. Bratislava, SVTL 1957.
- [4] BRABEC, J., MARTAN, F., ROZENSKÝ, Z.: Matematická analýza I. Praha, SNTL 1985.
- [5] BUTUZOV, V. F., KRUTICKAJA, N. Č., MEDVEDEV, G. N., ŠIŠKIN, A. A.: Matematičeskij analiz v voprosach i zadačach. Moskva. Vysšaja škola 1984.
- [6] ČERNÝ, I.: Analýza v komplexním oboru. Praha, Academia 1983.
- [7] ČERYCH, J., AKSAMIT, P., JOHN, O., STARÁ, J.: Příklady z matematické analýzy V. Skriptum. Praha, SPN 1987.
- [8] DAVYDOV, N. A., KOROVKIN, P. P., NIKOŁSKIJ, V. N.: Sbornik zadač po matematičeskomu analizu. Moskva. Prosveščenije 1973.
- [9] DEMIDOVIC, B. P.: Sbornik zadač i upražnenij po matematičeskomu analizu. Moskva, Nauka 1977.
- [10] FICHTENGOŁC, G. M.: Kurs differencialnogo i integralnogo isčislenija. Tom II. Moskva, Nauka 1970.
- [11] GELBAUM, B. R., OLMSTED, J. M. H.: Kontrprimery v analize. Moskva, Mir 1967.
- [12] GREBENČA, M. K., NOVOSELOV, S. I.: Učebnice matematické analysy I. Praha, NČSAV 1955.
- [13] JARNÍK, V.: Diferenciální počet (II). Praha, Academia 1976.
- [14] JARNÍK, V.: Integrální počet (I). Praha, Academia 1974.
- [15] KUDRJAVCEV, L. D., KUTASOV, A. D., ČECHLOV, V. I., ŠABUNIN, M. I.: Sbornik zadač po matematičeskomu analizu. Predel. Nepreryvnost. Differencirujemost. Moskva, Nauka 1984.
- [16] KUDRJAVCEV, L. D., KUTASOV, A. D., ČECHLOV, V. I., ŠABUNIN, M. I.: Sbornik zadač po matematičeskomu analizu. Integraly. Rjady. Moskva, Nauka 1986.
- [17] LEFORT, G.: Algèbre et analyse. Exercices. Paris, Dunod 1964.
- [18] LEHNING, H.: Intégration et sommation avec exercices. Paris, Masson 1985.
- [19] LJAŠKO, I. I., BOJARČUK, A. K., GAJ, JA. G., GOLOVAČ, G. P.: Spravočnoje posobije po matematičeskomu analizu. Čast pervaja. Kijev. Višča škola 1978.
- [20] LJAŠKO, I. I., BOJARČUK, A. K., GAJ, JA. G., GOLOVAČ, G. P.: Spravočnoje posobije po matematičeskomu analizu. Rjady, funkciij vektornogo argumenta, kratnyje i krivolinejnye integraly. Kijev. Višča škola 1986.
- [21] MARON, I. A.: Differencialnoje i integralnoje isčislenije v primerach i zadačach. Moskva, Nauka 1970.

- [22] NETUKA, I., VESELÝ, J.: Příklady z matematické analýzy III. Cvičení pro 1. ročník. Skriptum. Praha, SPN 1986.
- [23] NEUBRUNN, T., VENCKO, J.: Matematická analýza I. Skriptum. Bratislava, UK 1989.
- [24] NEUBRUNN, T., VENCKO, J.: Matematická analýza II. Skriptum. Bratislava, UK 1989.
- [25] RIVKIND, J. I.: Differencialnoje i integralnoje isčislenije v zadačach. Minsk, Vyšejšaja škola 1971.
- [26] SADOVNIČIJ, V. A., GRIGORJAN, A. A., KONJAGIN, S. V.: Zadači studenčeskich matematičeskich olimpiad. Moskva, Izdatelstvo Moskovskogo universiteta 1987.
- [27] VILENKO, N. JA.:
- [28] VILENKO, N. JA., BOCHAN, K. A., MARON, I. A., MATVJEJEV, I. V., SMOLJANSKIJ, M. L., CVETKOV, A. T.: Zadačnik po kursu matematičeskogo analiza. Moskva. Prosveščenije 1971.
- [29] VINOGRADOVA, I. A., OLECHNIK, S. N., SADOVNIČIJ, V. A.: Zadači i upražnenija po matematičeskому analizu. Moskva, Izdatelstvo Moskovskogo universiteta 1988.
- [30] VIRČENKO, N. A., LJAŠKO, I. I., ŠVECOV, K. I.: Grafiki funkcij. Spravočnik. Kijev, Naukova dumka 1979.
- [31] ZORIČ, V. A.: Matematičeskij analiz. Čast I. Moskva, Nauka 1981.

$$\boxed{2\vartheta}\boxed{\varphi}\boxed{\varphi}\boxed{\varphi}\boxed{\varphi}\boxed{\vartheta-\varphi}$$

$$\boxed{2\vartheta}\boxed{\varphi}\boxed{\varphi}\boxed{\varphi}\boxed{\varphi}\boxed{\vartheta-\varphi}$$